

27.09.2020

Pormestari

---

96 §**Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle tartuntatautilain ja poliisilain muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta**

HEL 2020-010251 T 03 00 00

VN/15739/2020, STM083:00/2020

Päätös

Pormestari antoi sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavaan pykäläkohtaisen lausunnon tartuntatautilain muuttamista ja väliaikaista muuttamista sekä poliisilain 2 luvun 9 §:n väliaikaista muuttamista koskevista hallituksen esitysluonnoksesta:

Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan muuttaminen sekä maksettavat korvaukset (9 a §, 79 § ja 79 a §)

Helsingin kaupunki katsoo, että 9 a §:ssä tulee olla selkeästi ilmaistuna velvoite kunnan kuulemisesta, ennen kuin aluehallintovirasto tai sosiaali- ja terveysministeriö tekee säännöksessä tarkoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan muuttamista koskevan päätöksen.

Jos aluehallintovirasto antaa päätöksen terveydenhuollon yksikön siirtymisestä sosiaalihuoltoon, tämä aiheuttaa tietosuojaan ja käyttöoikeuksiin liittyviä haasteita. Terveydenhuollon työntekijöillä ei ole käyttöoikeuksia sosiaalihuollon järjestelmiin eikä sosiaalihuollon työntekijöillä terveydenhuollon järjestelmiin.

79 § lisää kustannusvastuita ja se tulee muuttaa. Helsingin kaupunki katsoo, että kustannusvastuun tulee olla valtiolla.

Koronavirustaudin leviämisen estäminen oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksessa (57 a §)

Tartuntatautilain systematiikan kannalta on tärkeää, että siinä säädetään kunnan mahdollisuudesta antaa varhaiskasvatusta ja oppilaitoksia koskevia määräyksiä hygieniaohteiden noudattamisesta. 57 a §:ssä olisi kuitenkin syytä säätää kunnan toimivaltaisesta viranomaisesta. Ilman ohjausta toimivalta on kunnanhallituksella. Luonteva päättäjä olisi tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin.

57 a §:n lisääminen aiheuttaisi kuitenkin ristiriitaa aiemmin tehtyjen muutosten tarkoituksen kanssa. Perusopetuslain väliaikaisesta muuttamisesta (521/2020) 20 a §:n esitöiden (HE 86/2020 vp, sivu 17) mukaan "Mikäli opetuksen järjestämisessä ei pystyttäisi noudattamaan tartuntatautiviranomaisen päätökseen sisältyvää ohjeistusta opetustilojen

27.09.2020

Pormestari

---

turvallisesta käyttämisestä tai opetustilat suljettaisiin osittain tai kokonaan tartuntatautilain 58 §:n nojalla, voitaisiin opetuksessa siirtyä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin." Samassa HE:ssä (sivu 16) viitataan aluehallintovirastojen 14.5.2020 tartuntatautilain 58 §:n nojalla antamiin oppilaitosten turvallista käyttöä koskeviin päätöksiin ja todetaan, että vastaavien päätösten antaminen saattaa olla välttämätöntä myös syyslukukaudella 2020. Perusopetuslain 20 a §:n säätämisessä on siten katsottu, että poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin saatetaan siirtyä myös sellaisessa tilanteessa, jossa taustalla on mahdottomuus noudattaa tartuntatautien torjunnasta vastaavan toimielimen sen sisältöistä päätöstä, jota nyt esitettävässä tartuntatautilain 57 a §:ssä tarkoitetaan.

Esitysluonnoksen mukaan 57 a § ei vaikuttaisi lähi- ja etäopetusjärjestelyihin, jotka edelleen toteutettaisiin tartuntatautilain 58 §:n ja perusopetuslain nojalla. Käytännössä tämä johtaisi siihen, että poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin voitaisiin siirtyä vain tilanteessa, jossa joudutaan sulkemaan koulurakennus kokonaan tai osittain.

Koulurakennuksen sulkeminen kokonaan tai osittain ei ole kovin nopeasti tartuntatautilain 58 §:ssä tarkoitettulla tavalla välttämätön toimenpide mm. siitä syystä, että tämänhetkisen tiedon mukaan tauti ei leviä merkittävässä määrin pinnoilta. Sen sijaan on olennaista pystyä pitämään riittäviä turvaetäisyyksiä. Tämä edellyttää riittävää väljyyttä koulussa. Koulurakennuksen osittainen sulkeminen ei palvele tätä päämäärää, jos sillä tarkoitetaan sitä, että osaa koulurakennuksen tiloista ei voida käyttää. Perusopetuslain 20 a §:ää säädettäessä tätä ei myöskään ole tarkoitettu. Esitöiden mukaan oppilaiden sekä opetus- ja muun henkilöstön välisien fyysisten kontaktien välttämiseksi opetusta voitaisiin toteuttaa esimerkiksi etäyhteyksiä hyödyntävän ja lähiopetuksen yhdistelmämallin mukaisesti, jossa etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta ja lähiopetusta vuoroteltaisiin viikoittain tai muulla opetuksen järjestäjän soveltuvaksi arvioimalla rytmillä (HE 86/2020 vp, sivu 18).

Osittainen sulkeminen on varsin keinotekoisia esimerkiksi siten, että rakennus olisi suljettu tietyn vuosiluokan oppilailta mutta olisi muiden vuosiluokkien oppilaiden käytettävissä. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin voidaan jatkossakin siirtyä epidemian niin vaatiessa myös niissä tilanteissa, joissa oppimisympäristöä ei voida järjestää turvallisesti mm. siksi, että 57 a §:n mukaisia määräyksiä ei pystyttäisi koulurakennuksessa noudattamaan.

Kestämättömien tilanteiden välttämiseksi 57 a §:n sisältö tulee siirtää nykyiseen tartuntatautilain 58 §:ään. Tai perusopetuslain 20 a §:ää tulee muuttaa siten, että poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin voidaan siirtyä myös, mikäli tartuntatautilain 57 a §:n mukainen päätös antaa siihen aihetta.

27.09.2020

Pormestari

Koronavirustaudin leviämisen estäminen elinkeinotoiminnassa ja muussa toiminnassa (58 c §, 58 d §, 58 g § ja liite sekä 58 h § 1 mom.)

Toimenpiteiden systematiikkaa ja toimenpiteiden ulottamista myös muuhun kuin elinkeinotoimintaan on pidettävä hyvänä. Toimivaltuudet on määritelty samanlaisiksi kuin nykyisessä 58 §:ssä. Tehtävien rajoituspäätösten aiheuttaman vahingon ja kustannusten kompensoimista ei perustella. Keväällä 2020 valtio on kompensoinut yritysten taloudellisia vahinkoja. Tässä yhteydessä olisi tärkeää ottaa kantaa siihen, miten ja missä oloissa valtio kompensoi rajoituksista aiheutuvia kustannuksia ja missä tilanteissa ne jäävät yritysten kannettaviksi. Tämä on erityisen tärkeää, mikäli toimivaltaa rajoituspäätösten tekemiseen jää osittain kunnalle. Tämä vaikuttanee myös lain säätämisyjärjestykseen. Elinkeinonharjoittajien yhdenvertaisen kohtelun vuoksi on myös tärkeää ottaa huomioon ohjauksen tarve, jotta säännöstä tulkitaan kunnissa samalla tavalla.

Lähikontaktien rajoittamista myös alueellisesti rajattuihin ulkotiloihin koskevia päätöksiä on pidettävä hyvänä ja tarkoituksenmukaisena ratkaisuna.

Päätökset, jotka koskevat henkilömäärien rajoituksia tai toimitilojen sulkemista kokonaan tai osittain, on 58 g §:ssä kytketty siihen, että yritys toimii jollakin tietyllä laissa luetellulla toimialalla. On kuitenkin kyseenalaista, ovatko yritysten toimialatiedot kauppareksiterissä ajan tasalla.

58 d §:n osalta on huomautettava, että 1 momentissa säädettyä velvoitetta voidaan soveltaa, kun sairaanhoitopiirin alueella 14 päivän aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohti ylittää [10]. Jos tuo hakasulkeissa oleva luku tarkoittaa ilmaantuvuutta 10/100 000 as. 14 vrk:ssa, luku on liian matala. Jo tällä hetkellä tuo luku ylittyy viidessä sairaanhoitopiirissä. On huomattava, että ulkomaan liikenteessä tuo raja-arvo on 25. 58 g §:ssä raja-arvona on myöskin 25.

58 d §:stä ja 58 g §:stä tai perusteluista ei selkeästi ilmene, riittääkö kunnan oman epidemiologisen toiminnan kanta tautiryppään, tartuntaketjun ja tautiriskin toteamiseen. Myöskään Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) toimintamuodot soveltamiskriteerien seuraamisessa eivät ilmene pykälästä eikä perusteluista.

Henkilöliikennettä koskevat toimenpiteet (58 c §, 58 e § ja 58 f § sekä 58 h § 2 mom.)

58 e §:n 1 momentin 1 kohdan (palveluntarjoajan on huolehdittava" liikennevälineen matkustajien käyttöön tarkoitettujen tilojen ja pintojen puhdistamisesta säännöllisesti riittävän hygieniatason saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi sekä muista vastaavista käytänteistä") osalta peruste-

27.09.2020

Pormestari

luissa(sivu 52) todetaan "muista vastaavista käytänteistä" esimerkiksi sitä, että palveluntarjoajan olisi varattava liikennevälineeseen roskakoreja tai -pusseja matkustajien käyttöön ja vaihdettava näitä tarpeeksi usein. Roskakorien sijoittamista liikennevälineeseen ei kuitenkaan voi pitää tarkoituksenmukaisena. Parempi olisi järjestää riittävä määrä roskakoreja esimerkiksi metroasemille ja huolehtia niiden vaihtamisesta riittävän usein.

Myös 58 e §:n 1 momentin 2 kohdan (palveluntarjoajan on huolehdittava "matkustajille tarjottavasta mahdollisuudesta riittävän hygieniatason saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi liikennevälineessä sekä matkustajille annettavista toimintaohjeista tartuntataudin leviämisen estämiseksi, kuten kasvosuojusten käyttämisestä, riittävän väljyyden saavuttamisesta ja muista vastaavista käytänteistä") osalta perusteluissa (sivu 52) todetaan, että palveluntarjoajan on varmistettava, että sen liikennöimissä liikennevälineissä olisi varattu riittävästi esille desinfioivia käsihuhuhteita matkustajien käyttöön. Käsihuhuhteiden jakelun keskittymistä asemille on kuitenkin kaupunkiraideliikenteessä pidettävä tarkoituksenmukaisempana ratkaisuna kun otetaan huomioon tarvittavan jakelun laajuus ja taudin ensisijainen tarttumistapa ilmateitse, ei pinnoilta.

58 e §:n toimenpiteet ovat tärkeitä poikkeuksellisen epidemian leviämisen estämiseksi, mutta toimenpiteiden tarkka toteutustapa olisi syytä arvioida liikennemuoto- ja toimijakohtaisesti. Liikkumavara tulisi käydä ilmi säännöksestä ja perusteluista. Nyt on tulkinnanvaraista, onko käsihuhuhteiden ja roskakorien riittävän tarjonnan varmistaminen palveluntarjoajaa sellaisenaan velvoittava vai onko liikkumavaraa toimenpiteiden toteutustavan suhteen. Velvoite aiheuttaisi merkittäviä kustannuksia palveluntarjoajille ja lisäksi velvollisuuden tahaton rikkominen voisi johtaa mm. 59 c §:n mukaisiin seuraamuksiin. Mikäli kyse on tosiasiallisesti palveluntuottajille asetetuista velvoitteista, niistä tulee säätää laissa.

Perustelujen mukaan palveluntarjoajan on varmistettava tarvittaessa istuinpaikkamäärää rajoittamalla tai muilla selkeästi havaittavilla ja valvottavilla järjestelyillä, että asiakkaiden matkustaminen järjestetään rajoitettua matkustajamäärää vastaavasti. Kaupunkiraideliikenteessä matkustajamäärien rajoittaminen on käytännössä mahdotonta, koska liikennevälineiden matkustajakapasiteetti on seisomapaikkavaltaista. Kalustokapasiteettia ei myöskään voida enää lisätä vilkkaimpiin ajankohtiin. Rajoitusten laskentatapa suhteessa kapasiteettiin voi tietyiltä osin olla tulkinnanvaraista, sillä seisomapaikkoihin käytetään eri yhteyksissä erilaista mitoitusta.

Kaupunkiraideliikenteessä liikennöinnin palveluntarjoaja ei käytännössä voi taata matkustajarajoitusten toteutumista, koska esimerkiksi matkus-

27.09.2020

Pormestari

---

tajamäärien säännöstely fyysisen ohjaamisen keinoin ei ole liikenteen laajuuden vuoksi mahdollista. Mm. metrossa junaan pääsyn paikallisenkin rajoittaminen johtaisi jonottamiseen aseman sisätiloissa, mikä ei ole epidemian leviämisen tai muutoinkaan turvallisuuden kannalta tarkoituksenmukaista. Kaupunkiraideliikenteessä keskeisin tapa vaikuttaa matkustajamääriin on liikenteen kysyntään vaikuttaminen mm. viestintän ja etätyösuositusten avulla. Varsinaiset liikennepalvelun tuottamiseen kohdistettavat rajoitustoimet eivät ole tarkoituksenmukaisia.

58 f §:ssä kiinnittää huomiota, että matkustajamäärä voidaan rajoittaa enintään puoleen, mutta matkustajamäärän rajoittaminen vähemmän kuin puolella pitää perustella erityisillä syillä. Yhtenä erityisenä syynä mainittu kasvusojusten käytön edellyttäminen matkustajilta saattaa olla julkisen liikenteen palvelun käytettävyyden kannalta ongelmallista, jos kaikilta matkustajilta edellytetään kasvusojusta ilman, että palveluntarjoaja tarjoaa suojukset. 2 momentin 1 ja 2 kohtien lisäksi arvioinnissa voisi ottaa huomioon myös potentiaalisen altistumisajan liikennevälineessä. Esimerkiksi kaupunkiraideliikenteessä ruuhkaisimmat osuudet voivat olla varsin paikallisia, jolloin lähikontakteihin liittyvä 15 minuutin altistumisaika ei välttämättä täyty vaikka liikennevälineessä olisi hetkellisesti hieman täyttä.

58 f §:n 4 momentin mukaan liikenne- ja viestintävirasto tekisi päätöksen matkustajamäärien rajoituksista THL:n arvion perusteella ja esityksestä. Helsingin kaupunki katsoo, että ennen rajoituksista päättämistä liikenne- ja viestintäviraston olisi kuitenkin kuultava myös paikallisia joukkoliikennelaitoksia (mm. HSL), joilla on kattava näkemys oman alueensa joukkoliikennepalveluista kokonaisuutena, mahdollisuus arvioida kapasiteetin ja tarjonnan muutoksia sekä kanavat matkustajaviestintään.

Karanteenia, eristystä ja annettavia ohjeita koskevat säännökset (57 §, 60 § 63 §, 67 §, 68 § ja 69 §)

57 §:n, 60 §:n ja 63 §:n osalta ei ole käytännössä mahdollista, että tartuntataudeista vastaavalla lääkärillä olisi henkilökohtaisesti velvollisuus antaa ohjeet sairastuneille tai sairastuneiksi perustellusti epäillyille tai altistuneille tai altistuneiksi perustellusti epäillyille. Suurten kaupunkien epidemiologisen toiminnan näkökulmasta ohjeiden antajana tulisi voida olla myös muu kunnan tartuntatautiyksikössä työskentelevä terveydenhuollon ammattilainen. Tartuntataudeista vastaava lääkäri kuitenkin vastaisi ohjeiden antamisesta ja niiden sisällöstä.

63 §:ssä tulisi säätää siitä, että jos karanteenipäätöksen voimassaoloaikana tulee eristämispäätöksen tarve, karanteenipäätös raukeaa automaattisesti eli erillistä päätöstä ei tarvittaisi.

27.09.2020

Pormestari

---

67 §:ssä olisi syytä säätää myös lukitsemisen keston määrittämisestä päätöksessä ja siitä, että lukitseminen on lopetettava heti kun se ei ole enää välttämätöntä.

69 §:ssä tulisi säätää siitä, että rajoituspäätöksen kohteena olevan henkilön yhteydenpito läheisiin tulisi turvata tapaamisten rajoittamisesta huolimatta muilla käytettävissä olevilla yhteydenpitokeinoilla.

Muutokset ovat muilta osin perusteltuja ja selkeyttävät tilannetta.

Valvontaa, tiedonsaantioikeutta ja virka-apua koskevat säännökset (59 a - 59 c §, 88 a §, 89 § sekä poliisilain muutos)

Perustelujen mukaan kunnille esitettyjen valvonta- ja ohjaustehtävien arvioidaan olevan toteutettavissa organisoimalla nykyisiä toimintoja eikä uusista tehtävistä arvioida aiheutuvan kustannuksia. On kyseenalaista, että kunnan viranomaisilla olisi resursseja 59 a ja b §:ssä tarkoitettuihin tarkastuskäynteihin ja muuhun tosiasialliseen valvontaa.

Valvonnassa tulisi harkita mahdollisuutta järjestää tartuntatautilain mukainen valvonta osaksi myös valvottavan omavalvonnan keinoin. Tähän liittyisi valvonnan kohteen velvollisuus omavalvontasuunnitelman laatimiseen.

Esitysluonnoksen mukaan kunta vastaisi valvonnasta, kun se on tehnyt 57 a, 58, 58 d tai 58 g §:n mukaisen päätöksen ja liikenne- ja viestintävirasto ja kunta valvovat 58 c §:n 3 momentin, 58 e ja 58 f §:n sekä 58 h §:n 2 momentin velvoitteiden ja rajoitusten noudattamista. Tältä osin, samoin kuin päätöksentekoa koskien, olisi tarpeen yksilöidä, mikä kunnan toimija tästä vastaa. Olisi harkittava, määrätäänkö toimivallasta lain tasolla. Kuntien hallintosäännöissä ei ole määräyksiä tämänkaltaisesta valvonnasta.

Valvontavastuuta on perusteltu siten, että erityisesti terveydensuojelulain ja elintarvikelain mukaiset kunnan viranomaiset valvovat samoja toimijoita, joita nyt säädettävät velvoitteet ja rajoitukset koskevat. Tartuntatautilain mukainen valvonta osana muuta kunnan viranomaisen vastuulla olevaa valvontaa saattaa olla resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen kannalta hyvä 58 c §:n 1 momentin mukaisten velvoitteiden osalta. Muiden määräysten ja velvoitteiden osalta olemassa olevat organisaatiot eivät ole varautuneet tämänkaltaiseen valvontaan. Valvonta tarkoittaisi käytännössä uusia tehtäviä kunnassa, mikä ei ole tarkoituksenmukaista määräaikaaisesti. Esimerkiksi elintarvikeviranomaiset tai terveydensuojeluviranomaiset eivät tavanomaisesti valvo paikallisliikennettä. 59 c §:ssä tarkoitetuista pakkokeinoista päättäminen tarkoittaisi kokonaan uusia toimenpiteitä kunnissa. Myös pakkokei-

27.09.2020

Pormestari

---

nojen käytön osalta olisi tarpeen säätää, mikä toimija kunnassa voi käyttää näitä pakkokeinoja.

Esitysluonnoksen mukaan olisi kunnan sisäiseen hallinnon järjestäytymiseen kuuluva asia osoittaa tämän lain mukaisia valvonta- ja tarkastustoimivaltuuksia käyttävät toimielimet ja viranomaiset siltä osin kuin laissa ei erikseen muuta säädetä. Kunnassa on eri toimijoita, joilla on tehtäviä tartuntatautien vastustamistyössä ja eri toimijoiden valvonnassa. Kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavalla toimielimellä on toimivalta päättää eräistä rajoitteista 58 §:n perusteella. Perustelujen mukaan samalla toimielimellä olisi toimivalta päättää eräistä rajoitteista 59 d ja 58 g §:n perusteella. Tartuntatautilain 9 §:n mukaan kunnassa on oltava virkasuhteessa oleva tartuntataudeista vastaava lääkäri. Helsingin kaupungin mielestä maininta esitöissä ei ole riittävä vaan kunnan tietyn toimijan toimivallasta on tarpeen säätää laissa. Jos toimivallasta ei säädetä, käytännössä toimielin on kunnanhallitus. 58 c §:n mukainen valvonta todennäköisesti on riittävää elintarvike- ja terveydensuojeluvälvönnän yhteydessä. Sen sijaan, jos tiukkoja rajoituksia joudutaan soveltamaan ja valvomaan, tavanomainen viranomaisvalvonta ei enää ole riittävää.

Helsingin kaupunki seuraa epidemiatilanteen kehittymistä ja tekee tilanteen vaatimia linjauksia. Esitysluonnoksen mukaisten rajoituspäätösten valmisteleminen on nykyisessä organisaatiossa mahdollista. Sen sijaan valvonta muiden kuin 58 c §:n 1 momentin mukaisten määräysten osalta vaatisi todennäköisesti uutta järjestäytymistä ja ylimääräistä työtä.

Elintarvike- ja terveydensuojelulain valvonta on pääosin riskiperusteista suunnitelmallista valvontaa. Osassa kohteita kuten ravintoloissa käydään kerran vuodessa, osassa taas harvemmin, esimerkiksi kolmen tai viiden vuoden välein. Lisäksi koronan suhteen riskikohteet kuten yökerhot ja pubit ovat kokonaan elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisen suunnitelmallisen valvonnan ulkopuolella. Alkoholivalvonnasta vastaavan aluehallintoviraston tulisi huolehtia yökerhojen ja pubien tartuntatautilain mukaisesta valvonnasta.

59 b §:ään tulisi lisätä, että elintarvike- ja terveydensuojeluviranomaisen tekemän tarkastuksen yhteydessä tehdyt havainnot epäkohdista ilmoitetaan aluehallintovirastolle, jos epäkohdat eivät korjaannu jo tarkastuksen yhteydessä. Lisäksi tulisi täsmentää, mitä terveydensuojelulain mukaisten kohteiden tarkastuksia liikenne- ja viestintävirasto voisi pyytää terveydensuojeluviranomaiselta. Esimerkiksi kauppakeskukset eivät ole suoraan elintarvike- tai terveydensuojelulain mukaisia valvontakohteita, vaan ainoastaan niiden sisällä olevat erilliset kohteet.

27.09.2020

Pormestari

Päävastuu tarvittaessa asetettavien rajoitusten valvonnasta olisi tarkoituksenmukaista antaa aluehallintovirastoille. Kuntien resursseja voisi käyttää käytännön valvontaan. Valvontavastuu ja linjanvedot voisi olla aluehallintovirastoilla, jolloin sijaintikunnasta riippumaton yhdenmukainen valvonta johtaisi myös rajoitusten kohteeksi joutuvien elinkeinonharjoittajien ja muiden oikeusturvan kannalta hyvään lopputulokseen.

Aluehallintovirasto on toistaiseksi vastannut koronaan liittyvien rajoitusten kuten ravintoloiden turvavälien valvonnasta ja mahdollisista pakko-toimista. Koronan leviämisen tehokkaaksi ehkäisemiseksi ja valvonnan yhtenäisyyden kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että määräysten ja pakkokeinojen käyttö olisi jatkossakin aluehallintovirastolla. 59 c §:n on tarkoitus antaa toimivaltuudet puuttua tehokkaasti tilanteisiin, joissa tartuntataudin leviämistä estäviä säännöksiä rikotaan olennaisesti. Säännöksen perusteella on kuitenkin epäselvää, voidaanko toiminta keskeyttää viranomaisen suorittamana toimena eli välittömänä hallintopak-kona vai onko kyse määräyksestä, jota toimijan tulisi noudattaa 4 mo-mentin mukaisin uhkasakin tehostettuna. Hallintopakopäätökset tulisi olla täytäntöön pantavissa muutoksenhausta huolimatta.

Muut pykälät (3 §, 24 §, 91 § ja 92 §)

Helsingin kaupunki huomauttaa 24 §:stä, että lain tasolla tulee säätää tarkasti luovutettavista tiedoista sekä altistuneen että tartunnanlähteen osalta. Käsitteenä välttämättömät tiedot on monitulkintainen ja vaatii tapauskohtaista harkintaa. Ajallisesti kriittisissä tilanteissa on olennaista, että luovutettavat tiedot on selkeästi määritelty lain tasolla ja tietojen luovutus on sujuvaa ja yhdenmukaista.

24 §:n 2 momentissa tulee olla määriteltynä tiedonsaantioikeus myös sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä. Esitysluonnoksessa kunnalla on oikeus saada välttämättömiä tietoja kunnan ja valtion terveydenhuolto-, terveydensuojelu-, eläinlääkintä- ja elintarvikevalvontaviranomaisilta sekä 18 §:ssä tarkoitetuilta laboratorioilta ja yksityisiltä sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköiltä sekä itsenäisiltä terveydenhuollon ammatinharjoittajilta. Tartunnan jäljittämiseksi on lisäksi olennaista, että kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri voisi saada välttämättömiä tietoja myös sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä. Tartunnan jäljittämiseksi on olennaista myös, että kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri voisi saada välttämättömiä tietoja liikunta-, ravintola-, majoitus- ja tapahtumapalveluja sekä muita yleisötilaisuuksia järjestäviltä elinkeinonharjoittajilta. Välttämättömiä tietoja tulisi saada myös harrastusryhmiä ylläpitäviltä tahoilta ja joukkoliikennepalvelujen tarjoajilta. Lisäksi tartuntaketjujen selvittämiseksi välttämättömiä tietoja tulisi saada henkilöiltä, jotka osallistuvat vapaamuotoisiin joukkokokoon-tumisiin kuten

27.09.2020

Pormestari

esimerkiksi opiskelijoiden vapaa-ajan tapahtumiin ja satunnaisiin harrastusryhmiin.

24 §:n 4 momentin mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymällä on oikeus luovuttaa tietoja kunnan tartuntataudeista vastaavalle lääkärille. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan kunnalla tulee olla nimenomainen tiedonsaantioikeus myös sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tietoihin eikä niin, että tietojen luovutus on sairaanhoitopiirin kuntayhtymän harkinnan varassa.

Täytäntöönpanoa koskevasta 91 §:stä puuttuu maininta 59 c §:stä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Anna Kukkola, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36554
anna.kukkola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 11.9.2020
- 2 Lausuntopyyntö 11.9.2020, liite, hallituksen esitys
- 3 20200914_ Tartuntatautilain muutokset (1)
- 4 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 21.9.2020
- 5 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunto 17.9.2020
- 6 HKL lausunto tartuntatautilaki 18.9.2020 v2

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Sosiaali- ja terveysministeriö	Esitysteksti
	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Kaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala
HKL
Kaupunginkanslia

27.09.2020

Pormestari

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää 27.9.2020 mennessä mm. Helsingin kaupungin lausuntoa tartuntatautilain muuttamista ja väliaikaista muuttamista sekä poliisilain 2 luvun 9 §:n väliaikaista muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta (liitteet 1 ja 2). Lausunto pyydetään antamaan pykäläkohtaisin kommentein lausuntopalvelussa (liite 3).

Esitysluonnoksen perustelujen mukaan koronaepidemiaa on hallittu lainsäädännöllisesti monilla eri tavoilla. Rajoitustoimenpiteet ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän toimintakyky turvaavat valtuudet ovat perustuneet valmiuslakiin ja perustuslain 23 §:n nojalla annettuun väliaikaiseen lainsäädäntöön (poikkeusolojen lainsäädäntöön), muuhun uuteen lainsäädäntöön sekä jo voimassa olleen lainsäädännön soveltamiseen. Poikkeusolojen päättymisen jälkeen epidemian hallintaa koskevat säännökset tulee ensisijaisesti sisällyttää lainsäädäntöön.

Lausuntopyynnön mukaan tartuntatautilakia (1227/2016) ja poliisilakia (872/2011) on tarkoitus muuttaa kiireellisesti ja osin väliaikaisesti koronavirus-taudin leviämisen estämiseksi mm. sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan ohjauksen, elinkeino- ja muun toiminnan asiakastilojen käytön ja tapahtumien järjestämisen edellytysten sekä henkilön karanteenia ja eristämistä koskevan päätöksenteon osalta. Väliaikaisten muutosten on tarkoitus olla voimassa 30.6.2021 saakka.

Asiasta on saatu liitteinä 4-6 olevat sosiaali- ja terveystoimialan, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä liikennelaitoksen lausunnot. Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoiden sekä kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja oikeuspalvelujen kesken.

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 7 kohdan mukaan pormestari tekee esityksiä ja antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja sekä huolehtii näihin rinnastettavista muista tehtävistä, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Liitteet

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

27.09.2020

Pormestari

- 1 Lausuntopyyntö 11.9.2020
- 2 Lausuntopyyntö 11.9.2020, liite, hallituksen esitys
- 3 20200914_ Tartuntatautilain muutokset (1)
- 4 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 21.9.2020
- 5 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunto 17.9.2020
- 6 HKL lausunto tartuntatautilaki 18.9.2020 v2

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministe-
riö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Kaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala
HKL
Kaupunginkanslia

27.09.2020

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 96 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

27.09.2020

Pormestari

Jan Vapaavuori
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 28.09.2020.